

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D
Varianta 073

Proba D. Programa M1. Filiera teoretică, specializarea Științe ale naturii; Filieră tehnologică, profil Tehnic, toate specializările
 ♦ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete

SUBIECTUL I (20p)

În sistemul cartezian de coordonate xOy , se consideră punctele $A(3,6)$, $B(2,4)$, $C(5,5)$.

- (4p) a) Să se calculeze suma de numere complexe $i^{1997} + i^{2002} + i^{2007} + i^{2012}$.
- (4p) b) Să se calculeze lungimea segmentului $[AC]$.
- (4p) c) Să se calculeze aria triunghiului ABC .
- (4p) d) Să se calculeze $\sin(\hat{CBA})$.
- (2p) e) Să se determine $m, n \in \mathbb{R}$ astfel încât $x + my + n = 0$ să reprezinte ecuația dreptei BC .
- (2p) f) Să se determine coordonatele centrului de greutate al triunghiului ABC .

SUBIECTUL II (30p)
1.

- (3p) a) Să se rezolve în mulțimea numerelor reale ecuația $2^{3x} - 8^5 = 0$.
- (3p) b) Se consideră progresia aritmetică $2, 7, 12, 17, \dots$. Să se determine termenul de rang 400 al progresiei.
- (3p) c) Să se determine câte numere naturale de 3 cifre distințe se pot forma cu elementele mulțimii $\{0, 1, 2, 5\}$.
- (3p) d) Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 2007x - 2006$. Să se calculeze $(f \circ f)(1)$.
- (3p) e) Să se rezolve în mulțimea numerelor naturale ecuația $n! = 24$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = \ln(x^2 + 2007)$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbb{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$.
- (3p) c) Să se calculeze $\int_0^1 f(x)dx$.
- (3p) d) Să se determine coordonatele punctului de extrem local al funcției f .
- (3p) e) Să se calculeze $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^{2007} f(0)}{2007 - n^{2007}}$.

Descarcat de pe site-ul ebacalaureat.ro

Proba D. Programa M1. Filiera teoretică, specializarea Științe ale naturii; Filieră tehnologică, profil Tehnic, toate specializările

Varianta 073

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră matricele $O_2 = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$ și mulțimile $G = \left\{ \begin{pmatrix} a & b \\ b & a \end{pmatrix} \mid a, b \in \mathbf{Z} \right\}$,

$$G_k = \left\{ A \in G \mid |\det(A)| = k, k \in \mathbf{N} \right\}.$$

- (4p) a) Să se arate că $O_2 \in G$ și $I_2 \in G$.
- (4p) b) Să se arate că dacă $A, B \in G$, atunci $AB \in G$.
- (4p) c) Să se arate că $\det(A) \cdot \det(B) = \det(A \cdot B)$ pentru orice $A, B \in G$.
- (2p) d) Să se arate că pentru orice $x \in \mathbf{R}$ este adevărată egalitatea $(x+1)^2 - (x-1)^2 = 4x$.
- (2p) e) Să se arate că, dacă $A \in G_1$, atunci A este inversabilă.
- (2p) f) Să se arate că, dacă $A \in G$ este inversabilă și $A^{-1} \in G$, atunci $A \in G_1$.
- (2p) g) Să se arate că pentru orice $k \in \mathbf{N}$, $G_{4k} \neq \emptyset$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcțiile $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = (x-1)(x-2)(x-3)$ și

$$g : A \rightarrow \mathbf{R}, g(x) = \frac{1}{x-1} + \frac{1}{x-2} + \frac{1}{x-3}, \text{ unde } A = \mathbf{R} \setminus \{1, 2, 3\}.$$

- (4p) a) Să se rezolve în $\mathbf{R}$ ecuația $f(x) = 0$.
- (4p) b) Să se arate că $g'(x) < 0$, $\forall x \in A$.
- (4p) c) Să se arate că $g(x) = \frac{f'(x)}{f(x)}$, $\forall x \in A$.
- (2p) d) Să se arate că $(f'(x))^2 > f(x) \cdot f''(x)$, $\forall x \in A$.
- (2p) e) Să se determine numărul de asymptote verticale ale graficului funcției g .
- (2p) f) Să se calculeze $\int_4^5 (g(x+1) - g(x)) dx$.
- (2p) g) Utilizând eventual rezultatul de la punctul c) să se arate că ecuația $f(x) - a \cdot f'(x) = 0$ are exact 3 soluții reale și distințe, $\forall a \in \mathbf{R}$.

Varianta 073

SUBIECTUL I

a) 0 . b) $AC = \sqrt{5}$. c) $A = \frac{5}{2}$. d) $\sin(C\hat{B}A) = \frac{\sqrt{2}}{2}$. e) $m = -3$ și $n = 10$. f) $G\left(\frac{10}{3}, 5\right)$.

SUBIECTUL II

1.

a) $x = 5$. b) $a_{400} = 2 + 399 \cdot 5 = 1997$. c) $3P_3 = 18$. d) $(f \circ f)(1) = 1$. e) $n = 4$.

2.

a) $f'(x) = \frac{2x}{x^2 + 2007}$, $x \in \mathbf{R}$.

b) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = f'(1) = \frac{1}{1004}$.

c) $\int_0^1 f(x) dx = \ln 2008 - 2 + 2\sqrt{2007} \cdot \operatorname{arctg} \frac{1}{\sqrt{2007}}$.

d) $x = 0$ este punct de extrem local (punct de minim).

e) $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n^{2007} f(0)}{2007 - n^{2007}} = -f(0) = -\ln 2007$.

SUBIECTUL III

a) Alegem $a = b = 0 \in \mathbf{Z}$ și obținem $O_2 \in G$. Alegem $a = 1 \in \mathbf{Z}$, $b = 0 \in \mathbf{Z}$ și obținem $I_2 \in G$.

b) Fie $A, B \in G$, $A = \begin{pmatrix} a & b \\ b & a \end{pmatrix}$ și $B = \begin{pmatrix} c & d \\ d & c \end{pmatrix}$ cu $a, b, c, d \in \mathbf{Z}$. Atunci

$AB = \begin{pmatrix} ac + bd & ad + bc \\ ad + bc & ac + bd \end{pmatrix} \in G$ pentru că are forma matricelor din G și elementele sunt numere întregi.

c) calcul direct.

d) $(x+1)^2 - (x-1)^2 = x^2 + 2x + 1 - x^2 - 2x + 1 = 4x$, $\forall x \in \mathbf{R}$.

e) Din $A \in G_1 \Rightarrow \det(A) = \pm 1 \neq 0$, deci matricea este inversabilă.

f) Fie $A \in G$ inversabilă și $A^{-1} \in G$ inversa matricei A . Atunci $\det(A) \in \mathbf{Z}$

și $\det(A^{-1}) \in \mathbf{Z}$. Din egalitatea $A \cdot A^{-1} = I_2$ și ținând cont de rezultatul de la punctul

c), obținem $\det(A) \cdot \det(A^{-1}) = 1$. Atunci $\det(A) = \det(A^{-1}) = 1$ sau

$\det(A) = \det(A^{-1}) = -1$. Deci $|\det A| = 1 \Rightarrow A \in G_1$.

g) Folosind rezultatul de la punctul d), putem scrie $4k = (k+1)^2 - (k-1)^2$, pentru orice număr natural k . Atunci $\forall k \in \mathbf{N}$, există numerele întregi $a = k+1$, $b = k-1$ și matricea $A = \begin{pmatrix} k+1 & k-1 \\ k-1 & k+1 \end{pmatrix} \in G$ pentru care $\det(A) = 4k$. Rezultă că $G_{4k} \neq \emptyset$ pentru $\forall k \in \mathbf{N}$.

SUBIECTUL IV

a) Soluțiile sunt 1,2,3.

b) $g'(x) = -\left(\frac{1}{(x-1)^2} + \frac{1}{(x-2)^2} + \frac{1}{(x-3)^2}\right) < 0, \forall x \in A$.

c) $f'(x) = (x-2)(x-3) + (x-1)(x-3) + (x-1)(x-2)$, pentru orice $x \in \mathbf{R}$.

Atunci $g(x) = \frac{(x-2)(x-3) + (x-1)(x-3) + (x-1)(x-2)}{(x-1)(x-2)(x-3)} = \frac{f'(x)}{f(x)}, \forall x \in A$.

d) Din $g(x) = \frac{f'(x)}{f(x)}, \forall x \in A \Rightarrow g'(x) = \frac{f''(x)f(x) - f'(x)f'(x)}{f^2(x)}, \forall x \in A$.

Dar $g'(x) < 0, \forall x \in A$ (s-a demonstrat la punctul b)), deci $f(x)f''(x) < (f'(x))^2, \forall x \in A$.

e) Se determină că dreptele $x=1$, $x=2$ și $x=3$ sunt asymptote verticale ale graficului funcției g , deci există 3 asymptote.

f) $\int_4^5 (g(x+1) - g(x))dx = \int_4^5 \left(\frac{1}{x} - \frac{1}{x-3}\right)dx = (\ln|x| - \ln|x-3|)|_4^5 = \ln\frac{5}{8}$.

g) Presupunem că $a = 0$, atunci ecuația devine $f(x) = 0$ și are soluțiile distincte $x_1 = 1$, $x_2 = 2$ și $x_3 = 3$. Presupunem că $a \neq 0$, atunci 1, 2, 3 nu sunt soluții, deci soluțiile se caută în A . Din punctul c) avem că $f'(x) = f(x)g(x), \forall x \in A$.

Înlocuind în ecuația inițială vom obține $f(x)[1 - ag(x)] = 0$. Dar $f(x) \neq 0$ pentru $\forall x \in A$, deci $1 - ag(x) = 0$. Considerăm funcția $h : A \rightarrow \mathbf{R}$, $h(x) = 1 - ag(x)$. Trebuie să găsim rădăcinile acestei funcții. Avem $h'(x) = -ag'(x), \forall x \in A$.

Se disting două subcazuri:

1) Dacă $a > 0$, atunci $h'(x) > 0, \forall x \in A$.

x	$-\infty$	1	2	3	∞
$h'(x)$	$++++++$	$++++++$	$++++++$	$++++++$	$++++++$
$h(x)$	1 ↗ ∞	$-\infty$ ↗ ∞	$-\infty$ ↗ ∞	$-\infty$ ↗ ∞	$-\infty$ ↗ 1

Se observă că graficul taie axa Ox în trei puncte distincte $x_1 \in (1,2)$, $x_2 \in (2,3)$ și $x_3 \in (3, \infty)$. Deci ecuația are trei soluții distincte.

2) Dacă $a < 0$, în mod analog se obțin tot trei soluții distințe $x_1 \in (-\infty, 1)$, $x_2 \in (1, 2)$ și $x_3 \in (2, 3)$.

